

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§12-13

Ἔτι δ', ὧ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξει περὶ ἐμοῦ δύναιτο οὔτε δίκην αἰσχρὰν οὔτε γραφὴν οὔτε εἰσαγγελίαν γεγεννημένην· καίτοι ἑτέρους ὁρᾷτε πολλάκις εἰς τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας. Πρὸς τοίνυν τὰς στρατείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέψασθε οἷον ἐμαυτὸν παρέχω τῇ πόλει. Πρῶτον μὲν γάρ, ὅτε τὴν συμμαχίαν ἐποιήσασθε πρὸς [τοὺς] Βοιωτοὺς καὶ εἰς Ἀλίαρτον ἔδει βοηθεῖν, ὑπὸ Ὀρθοβούλου κατειλεγμένος ἱππεύειν ἐπειδὴ πάντας ἐώρων τοῖς μὲν ἱππεύουσιν ἀσφάλειαν εἶναι δεῖν νομίζοντας, τοῖς δ' ὀπλίταις κίνδυνον ἡγουμένους, ἑτέρων ἀναβάντων ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀδοκιμάστων παρὰ τὸν νόμον ἐγὼ προσελθὼν ἔφην τῷ Ὀρθοβούλῳ ἐξαλεῖψαί με ἐκ τοῦ καταλόγου, ἡγούμενος αἰσχρὸν εἶναι τοῦ πλήθους μέλλοντος κινδυνεύειν ἄδειαν ἐμαυτῷ παρασκευάσαντα στρατεύεσθαι. Καί μοι ἀνάβηθι, Ὀρθόβουλε.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B1. Με αφορμὴ τα γεγονότα στην Αλίαρτο ο Μαντίθεος ἀναδεικνύει τὸ ἦθος τοῦ μέσα ἀπὸ ἀντιθέσεις. Αφοῦ τις ἐπισημάνετε ἀξιοποιώντας στοιχεῖα τοῦ κειμένου, νὰ περιγράψετε τὸ ἦθος τοῦ.

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Κατὰ Ἀλκιβιάδου λιποταξίου §§9-11

Ο Αλκιβιάδης, γίος τοῦ ομώνυμου γνωστοῦ πολιτικοῦ καὶ τῆς Ἰππαρέτης, κατηγορεῖται στὸν λόγο αὐτό ὅτι, ἐνῶ κατατάχθηκε τὸ 395/4 π.Χ. γιὰ νὰ πολεμήσῃ ὡς ὀπλίτης στὴν Αλίαρτο τῆς Βοιωτίας, λόγω τῆς δευλίας τοῦ μεταπήδησε στὸ σῶμα τῶν ἱππέων, χωρὶς νὰ πληροῦνται οἱ νόμιμες προϋποθέσεις.

Αὐτὸς λοιπὸν (ο Αλκιβιάδης) σε τέτοιο σημεῖο φαυλότητος ἐφθάσε, καὶ τόσο σὰς περιφρόνησε, καὶ τόσο τοὺς ἐχθροὺς φοβήθηκε, καὶ τόσο πεθύμησε νὰ καταταχθεῖ στὸ ἱππικό, καὶ τόσο τοὺς νόμους παρέβλεψε, ὥστε οὐδόλως ἔλαβε ὑπ' ὄψιν τοῦ τις συνέπειες τῆς παραβάσεως τῶν νόμων καὶ τις δίκες, ἀλλὰ προτίμησε καὶ τὰ πολιτικά τοῦ δικαιώματα νὰ χάσῃ, καὶ ἡ περιουσία τοῦ νὰ δημευθεῖ, καὶ ἐνόχος νὰ θεωρηθεῖ ὅλων τῶν ὑπὸ τῶν νόμων ἀπειλουμένων τιμωριῶν μάλλον παρά νὰ καταταχθεῖ με τοὺς ὀπλίτες καὶ νὰ ὀνομάζεται ὀπλίτης. Καὶ ἄλλοι μὲν, ἐνῶ οὐδέποτε εἶχαν ὑπηρετήσῃ ὡς ὀπλίτες, ἐνῶ ἄλλοτε ὑπηρετοῦσαν ὡς ἱππεῖς, καὶ εἶχαν προξενήσῃ μεγάλες βλάβες στοὺς ἐχθροὺς, δὲν τόλμησαν νὰ ἀνέλθουν εἰς τοὺς ἵππους, διότι φοβούνταν σὰς (τοὺς δικαστές) καὶ τὸν νόμο· διότι σκέπτονταν ὅτι δὲν

θα καταστραφεί η πόλις, αλλ' ότι θα σωθεί, και θα γίνει μεγάλη, και θα τιμωρήσει τους αδικούντες. Ο Αλκιβιάδης τόλμησε να ανέλθει στον ίππο (να καταταχθεί στο ιππικό), ενώ δεν διέκειτο ευνοϊκώς προς τον λαό, ενώ δεν είχε πρότερον υπηρετήσει ως υπέας, ενώ ούτε και τώρα γνωρίζει να ιππεύει, ενώ δεν είχε εξετασθεί (από τους αρμόδιους άρχοντες), σκεπτόμενος ότι δεν θα δυνηθεί η πόλη να τιμωρήσει τους αδικούντες.

Μτφρ. Σ. Τζουμελέας. [1939]. Διασκευή από την καθαρεύουσα στη δημοτική

B2. Αφού διαβάσετε προσεκτικά τα δύο κείμενα (πρωτότυπο – μεταφρασμένο) να συγκρίνετε τη συμπεριφορά του Αλκιβιάδη με εκείνη του Μαντίθεου με αφορμή τα γεγονότα στην Αλίαρτο.

Μονάδες 10

B3. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο ιδανικός ήρωας έπρεπε να διαπρέπει με τον λόγο στην αγορά όπως	α. με τα ανδραγαθήματα στον πόλεμο.
	β. με την πλούσια κοινωνική του ζωή.
2. Η ρητορική ως «πειθοῦς δημιουργός», ως τεχνική δηλαδή που έχει στόχο να πείσει,	α. ενδιαφέρεται να ανακαλύψει και να διδάξει τα αληθινά.
	β. δεν ενδιαφέρεται να ανακαλύψει και να διδάξει τα αληθινά.
3. Ο Ισοκράτης υπερασπίζοντας τη Ρητορική του Σχολή τονίζει	α. τη δικαστική αξία της διδασκαλίας της ρητορικής.
	β. την παιδευτική αξία της διδασκαλίας της ρητορικής.
4. Σημαντικότερος ρήτορας συμβουλευτικών λόγων θεωρείται	α. ο Δημοσθένης.
	β. ο Ισοκράτης.
5. Η πειστικότητα του ρήτορα εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό	α. από την εντύπωση που θα προξενήσει στο ακροατήριο ο ίδιος ως προσωπικότητα.

	β. από την εντύπωση που θα προξενήσει στο ακροατήριο ο ίδιος ως πρότυπο πολιτικού.
--	--

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Αἰσχίνης, Κατὰ Κτησιφῶντος §§5-6

(έκδ. των Martin, V., de Budé, G. Παρίσι: Les Belles Lettres, 1928, ανατ. 1962)

Ο ρήτορας Αἰσχίνης με τον λόγο του αυτόν αντιτίθεται στην πρόταση του Κτησιφώντα να τιμηθεί ο Δημοσθένης με χρυσό στεφάνι για τις υπηρεσίες του στην πόλη. Το απόσπασμα που ακολουθεί είναι από το προοίμιο του λόγου.

Τούτων δ' ἐχόντων οὕτως, καὶ τῶν καιρῶν ὄντων τῇ πόλει τοιούτων ὁποίους τινὰς αὐτοὺς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε εἶναι, ἐν ὑπολείπεται μέρος τῆς πολιτείας, εἴ τι κάγω τυγχάνω γινώσκων, αἱ τῶν παρανόμων γραφαί. Εἰ δὲ καὶ ταύτας καταλύσετε ἢ τοῖς καταλύουσιν ἐπιτρέψετε, προλέγω ὑμῖν ὅτι λήσετε κατὰ μικρὸν τῆς πολιτείας τισὶ παραχωρήσαντες. Εὖ γὰρ ἴστε, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι τρεῖς εἰσὶ πολιτεῖαι παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις, τυραννὶς καὶ ὀλιγαρχία καὶ δημοκρατία, διοικοῦνται δ' αἱ μὲν τυραννίδες καὶ ὀλιγαρχαί τοῖς τρόποις τῶν ἐφεστηκότων, αἱ δὲ πόλεις αἱ δημοκρατούμεναι τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις. Μηδεὶς οὖν ὑμῶν τοῦτ' ἀγνοεῖτω, ἀλλὰ σαφῶς ἕκαστος ἐπιστάσθω ὅτι ὅταν εἰσὶν εἰς δικαστήριον γραφὴν παρανόμων δικάσων, ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ μέλλει τὴν ψῆφον φέρειν περὶ τῆς ἑαυτοῦ παρρησίας. Διόπερ καὶ ὁ νομοθέτης τοῦτο πρῶτον ἔταξεν ἐν τῷ τῶν δικαστῶν ὅρκῳ, «ψηφιοῦμαι κατὰ τοὺς νόμους,» **ἐκεῖνό γε εὖ εἰδὼς** ὅτι ὅταν διατηρηθῶσιν οἱ νόμοι τῇ πόλει, σῴζεται καὶ ἡ δημοκρατία.

τοῖς τρόποις τῶν ἐφεστηκότων: σύμφωνα με τις διαθέσεις των κυβερνώντων

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ2. Ποια είναι τα είδη των πολιτευμάτων, σύμφωνα με τον ομιλητή, και ποια είναι η βασική διαφορά τους;

Μονάδες 10

Γ3.

α. τῶν καιρῶν, τῇ πόλει, τῆς πολιτείας: Να γράψετε τη δοτική πληθυντικού. (μονάδες 6)

β. υπολαμβάνετε: Να γράψετε το ίδιο πρόσωπο στην υποτακτική ενεστώτα και αορίστου (στην ίδια φωνή και διάθεση). (μονάδες 4)

Μονάδες 10

*Οι παρατηρήσεις Α1, Β4, Γ1, Γ4 που αναφέρονται στα ίδια κείμενα (διδαγμένο, παράλληλο, αδίδακτο) έχουν διατυπωθεί στο αρχείο με την ονομασία GEL_CLB_AEG_DOC_1_18948